

C294 – FIN14

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 2007-2008

24 juni 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIEN EN BEGROTING

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vrijstelling van verkeersbelasting en belasting op inverkeerstelling voor personen met een handicap

Voorzitter: de heer Jaak Gabriels

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vrijstelling van verkeersbelasting en belasting op inverkeerstelling voor personen met een handicap

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, ik heb via een schriftelijke vraag al wat informatie ingewonnen, maar het antwoord gaf mij geen voldoening. Vandaag is mijn vraag ingegeven door het idee dat de regeling achterhaald is en dat ze opnieuw moet worden overwogen.

Sommige personen met een handicap kunnen bij de aankoop van een wagen die bestemd is voor persoonlijk gebruik, genieten van de vrijstelling van belasting op de inverkeerstelling (BIV) en van de jaarlijkse verkeersbelasting. Ook kunnen zij genieten van een vrijstelling van de btw, aangezien de federale regelgeving verwijst naar de Vlaamse criteria die van toepassing zijn.

De vrijstelling is tot op heden beperkt tot bepaalde lichamelijke gehandicapten: de groot-oorlogsinvaliden, militaire of burgerlijke, die een invaliditeitspensioen van ten minste 60 percent genieten en de personen die volledig blind zijn, volledig verlamd zijn aan de bovenste ledematen of wier bovenste ledematen geamputeerd zijn en de personen die aangetast zijn door een blijvende invaliditeit die rechtstreeks toe te schrijven is aan de onderste ledematen en ten minste 50 percent bedraagt. Tot daar de definiëring.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 144 van 9 mei 2008 geeft u aan dat deze uitzondering niet gewijzigd kan worden. U haalt volgende argumenten aan. 25 jaar geleden antwoordde de federale minister van Financiën dat alleen gebreken beoogd worden die betrekking hebben op de anatomische voortbewegingsorganen in de beperkte zin van het woord. De wagen is nodig om tegemoet te komen aan de ontoereikendheid van de persoonlijke voortbewegingsmiddelen van de persoon met een handicap. De belasting moet rechtvaardig zijn, ook al wordt een vrijstelling verleend voor de personen in kwestie. De budgettaire toestand laat een uitbreiding van de vrijstelling niet toe. Dat was het antwoord van de toenmalige minister. Bovendien, antwoordt u, kan de btw-regelgeving niet gewijzigd worden omwille van de afspraak die met Europa is gemaakt. Het lijkt mij hier op zijn zachtst gezegd om een nogal achterhaalde motivering te gaan.

De btw-regelgeving is federaal. Moet Vlaanderen daarmee nog rekening houden? Vlaanderen kan een wijziging van de regeling budgettair dragen. Een wagen is in de meeste gevallen absoluut noodzakelijk geworden om te werken, zeker voor een persoon met een handicap. Misschien kan de omschrijving van de anatomische bewegingsorganen geëvalueerd worden. Is deze omschrijving van 'gebrekkige' niet compleet achterhaald? Kunt u een evaluatie van deze omschrijving laten maken?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de btw is een federale materie. Ik zie niet goed in hoe de Vlaamse minister van Financiën en Begroting die regeling kan wijzigen. Ik heb hierover zelf een vraag ingediend in de Senaat. Collega's hebben in de Kamer al vragen gesteld over de btw-aanpassing inzake voertuigen voor personen met een handicap. Daar kregen we het antwoord dat de Europese afspraken dit tegenhouden. De regels die vóór de eenvormigheid reeds bestonden, mogen blijven bestaan. Over nieuwe afspraken of uitzonderingen moeten op Europees niveau afspraken worden gemaakt. Ik zie het onderwerp van uw vraag niet.

De heer Ludo Sannen: Voor zover ik weet, is de verkeersbelasting en de belasting op inverkeerstelling een zuiver Vlaamse aangelegenheid. Daarover gaat mijn vraag, en op dit moment bestaat er een koppeling met de federale btw-vrijstelling.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, ik heb de gewoonte om zowel mondelinge als schriftelijke vragen zo gemotiveerd mogelijk te beantwoorden. Ik probeer nuttige elementen aan te reiken. Essentieel is voor mij dat die informatie dient om de zaken te duiden en niet om mij achter weg te stoppen. Ik zeg alleen wat men in het verleden omtrent deze maatregel gezegd heeft. Het is de bedoeling dat dit ons in onze besluitvorming helpt.

Datzelfde heb ik gedaan in antwoord op uw schriftelijke vraag nummer 144 van 9 mei 2008. Mijnheer Sannen, u vroeg of ik erken dat de omschrijving van 'gebrekkige' nogal beperkend is en of ik initiatieven neem om die omschrijving uit te breiden. In mijn antwoord heb ik eerst de bestaande reglementering toegelicht. Vervolgens heb ik enkele vroegere uitspraken van de federale minister van Financiën geciteerd,

gewoon om te illustreren hoe de regelgeving in het toenmalige tijdspectief tot stand is gekomen.

U kunt dus nu niet stellen dat ik geantwoord zou hebben dat deze regelgeving niet kan worden gewijzigd of wat dan ook. Ik heb dat absoluut niet gezegd in mijn schriftelijk antwoord. Ik vind het, in het licht van wat er de voorbije maanden in deze commissie is gebeurd, ook heel vreemd dat u tot deze conclusie komt.

Het is wel zo dat de toenmalige federale minister van Financiën in 1984 een aantal elementen en argumenten heeft aangereikt om de regelgeving niet te wijzigen. Dat was het antwoord van de minister van Financiën in 1984. Wanneer ik iemand citeer, betekent dat dus niet dat ik mij per definitie bij die uitspraken of conclusies aansluit. De enige bedoeling van mijn antwoord op uw schriftelijke vraag was de origine te schetsen van en duiding te geven bij wat in 1984 is gesteld.

Wat ik wel een probleem vind in de manier waarop we hier met dit soort zaken omgaan, is het feit dat deze problematiek hier in de commissie al uitgebreid aan bod is gekomen. Ik verwijs naar stuk 1445 van 16 november 2007, namelijk het verslag van het verzoekschrift over de vermindering van de verkeersbelasting voor personen met een verstandelijke beperking. Er werd mij toen gevraagd om een toelichtende nota te schrijven bij de problematiek. Die nota was weinig meer dan het antwoord dat ik op de schriftelijke vraag heb gegeven.

De commissie heeft het verslag toen als volgt beëindigd: “Na kennis te hebben genomen van de nota, sluiten de leden van de commissie zich unaniem aan bij de argumenten en het standpunt van de minister.” Eigenlijk heb ik geen standpunt ingenomen, ik heb alleen gezegd wat de regelgeving ter zake is. Op 16 november 2007 heeft de commissie dus akte genomen van dat standpunt en die zienswijze. Voor mij leek de zaak toen afgesloten. Het stoort mij niet dat men daar vandaag anders over zou denken, maar u kunt niet stellen dat ik nu teruggrijp naar een achterhaalde motivering van 25 jaar geleden.

Mevrouw Stevens heeft toen overigens gesteld dat er verschillende categorieën zijn en dat er een duidelijke keuze is gemaakt voor een bepaalde groep, namelijk mensen met een lichamelijk gebrek, waardoor zij weerhouden zijn om voor deze maatregel in aanmerking te komen. Als je dat wilt uitbreiden, rijst de vraag hoe je dat technisch uitvoert en welke doelgroep en welk doel je wilt bereiken.

Het doet mij wat denken aan de ecofiscaliteit op voertuigen, waarbij blijkt dat de belasting op sommige modale wagens wordt verdubbeld, terwijl de belasting op een duurere luxueuze wagen wordt gehalveerd. Als die kleinere wagen meer vervuilend is dan pakweg een grote wagen, is dat logisch. Dat is net zoals bij de studiebeurzen.

Daar zijn een aantal voorwaarden aan gekoppeld om ervoor te zorgen dat de maatregel het doel bereikt waarvoor hij uiteindelijk wordt ingevoerd.

Als men in de commissie de mening is toegedaan dat we dit debat moeten heropenen, moeten we dat ook doen. Maar dat moet dan ook gebeuren met kennis van alle mogelijke elementen. Een van die elementen is datgene waar mevrouw Stevens naar verwijst, namelijk het feit dat enerzijds de btw op de aankoop van het voertuig, wat een federale bevoegdheid is, en anderzijds de verkeersbelasting en de belasting op inverkeerstelling, wat sinds 1 januari 2002 een Vlaamse bevoegdheid is, vandaag in hun toepassingsgebied bijna dezelfde logica volgen inzake wie vrijgesteld wordt van de btw en wie in aanmerking komt voor de vermindering van de verkeersbelasting of de belasting op inverkeerstelling.

De federale minister van Financiën heeft er naar aanleiding van een vraag verschillende keren op gewezen dat een uitbreiding van de vrijstellingsregeling van de btw niet mogelijk is. Hij heeft dat nog eens herhaald in een circulaire van 10 maart 2004: “De Europese Commissie heeft de toelating gegeven om die fiscale gunstregeling te behouden onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat België die regeling niet wijzigt.” Het gaat vanzelfsprekend over btw, ik ben me daar van bewust.

Enkele weken geleden hebben we het nog gehad over de Vlaamse korting op de personenbelasting. Ik heb toen gezegd dat het soms lang kan duren. Intussen is de ingebrekestelling en de dagvaarding binnengekomen. Het debat wordt dus voortgezet voor het Europese Hof. Wanneer wij het debat over de verkeersbelasting los van de btw-regeling gaan voeren, moeten we in nauw overleg met de federale minister bekijken of dit er niet toe kan leiden dat de Europese Commissie ons in gebreke zou stellen met betrekking tot de btw-regeling die we hebben uitgewerkt voor de aankoop van een voertuig. Anders schieten we ons lelijk in de eigen voet. We moeten dat risico in elk geval onderkennen en opvolgen.

Als de commissie de mening is toegedaan dat we de definitie moeten bekijken, kunnen we dat opstarten binnen de administratie en het steunpunt. Eigenlijk denk ik dat het niet slecht zou zijn om het standpunt van de commissie voor Welzijn te vragen. In een gesprek dat ik deze middag met een van mijn medewerkers voerde, kwam ik tot die suggestie. Die commissie bekommert zich immers over de ondersteuning van gehandicapten. De toekenning van die fiscale gunstmaatregel gebeurt niet ab initio. Die maatregel is bedoeld voor mensen die dat financieel echt nodig hebben. Ik ken echter voorbeelden van mensen die vrijstelling van btw en van verkeersbelasting verkrijgen, en ook de belasting op de inverkeerstelling niet betalen, maar een voertuig hebben waarvan u zou opkijken.

We moeten weten of we dat wel willen. We moeten nagaan hoe we dat definiëren, en of we eventueel uitzonderingen toestaan, al dan niet met daaraan andere voorwaarden gekoppeld. Het staat natuurlijk goed te zeggen dat men de categorieën zal uitbreiden. De vraag is dan wel met welk doel we dat zouden doen. Vandaag stel ik immers, op basis van de aard van het voertuig, vast dat sommige begunstigden met een handicap niet om financiële redenen nood hebben aan die vrijstelling. Ik geef u dat ter overweging mee.

In deze commissie is ooit nog uitvoerig gedebatteerd met mevrouw Ann De Martelaer over het persoonlijke gebruik van dat voertuig. Soms werd het vervelend, bijvoorbeeld als mensen die een vrijstelling van verkeersbelasting kregen, 'betragt' werden op een moment dat de gehandicapte niet in het voertuig zat. Dat is nochtans logisch, als men bijvoorbeeld een gehandicapt kind aan school afzet en op de terugweg naar huis boodschappen doet. Na jarenlang aandringen bij de federale administratie, en op basis van de resultaten van het werk van een werkgroep die wij hebben samengeroepen, verkregen we dat de regeling drastisch werd versoepeld. Die versoepeling is opgenomen in een omzendbrief van 10 maart 2004.

De discussie in de commissie daarover duurde van oktober 2002 tot februari 2003, met een afsluitende vergadering in januari 2004. Het heeft dus anderhalf jaar geduurd om tot die omzendbrief van de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën te komen. Het is dus geregeld. De vragen die overeind blijven, zijn vooral van inhoudelijke aard, hoewel beleidsbeslissingen op dat vlak natuurlijk budgettaire gevolgen hebben: voor wie, op welke manier, en met welk doel? Dat is een debat dat we heel grondig maar ook sereen moeten voeren. We moeten vermijden in een opbodspiraal terecht te komen, want daar wordt niemand beter van. Daarbij moeten we ook rekening houden met een mogelijke reactie vanwege de Europese Commissie, hoewel het ene niet onmiddellijk is verbonden met het andere.

De voorzitter: We zullen aan het Bureau vragen om het standpunt van de commissie voor Welzijn in te winnen.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Misschien heb ik het schriftelijke antwoord op mijn schriftelijke vraag iets te eenzijdig geïnterpreteerd. De laatste van mijn vragen luidde zo: "Neemt u initiatieven om deze omschrijving uit te breiden?" In uw schriftelijke antwoord heb ik daarop geen antwoord gekregen, en dat is de reden waarom ik hier deze vraag om uitleg stel. Ik wil me best verontschuldigen als ik de indruk heb gewekt dat ik denk dat u over dit probleem gewoon niet wilt nadenken. Dat was de bedoeling niet.

Minister Dirk Van Mechelen: In het antwoord staat dit: "Ik verwijs naar de mondelinge bespreking van deze

problematiek in de commissie voor Financiën en Begroting van 16 november 2007 waar geen directe vraag tot onmiddellijke aanpassing werd geformuleerd."

De heer Ludo Sannen: Ik kom daar nog op terug.

Minister Dirk Van Mechelen: Dat was het standpunt van de commissie, en niet van mij.

De heer Ludo Sannen: Het verzoek ging over personen met een verstandelijke beperking. U antwoordde daarop, en we hebben ons daar toen bij aangesloten. Vandaag gaat het eerder over mensen met een fysieke beperking. Op basis van concrete dossiers ben ik me beginnen afvragen of het niet nodig is om de term 'gebrekkigen', zoals die in het verleden is gedefinieerd, opnieuw te bekijken. Ik stel nog niet dat de omschrijving moet worden aangepast. De vraag moet evenwel worden gesteld, want misschien is een update nodig. De vraag van de voorzitter om de commissie voor Welzijn hierover te horen, is dus interessant.

In elk geval wil ik hierover geen opbodpolitiek uitlokken. Het gaat over mensen met een fysieke handicap die de wagen nodig hebben om elementaire mobiliteit te kunnen waarborgen. We moeten dus steeds behoedzaam optreden. Toch is een evaluatie wenselijk, en als een aanpassing nodig is, dan moet dat in overleg met de federale overheid en met de eisen van Europa voor ogen gebeuren. Ik wou dus in geen geval nu al zeggen dat een aanpassing nodig is.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Zowel u als de minister verwijst naar de commissie Welzijn. Ik wil dan ook verduidelijken dat het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap de kosten terugbetaalt voor de aanpassing van een voertuig aan de handicap van de betrokkene zodat die persoon die normaal gezien geen wagen kan besturen omdat hij bijvoorbeeld maar één arm heeft, toch met de wagen zou kunnen rijden.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik ga akkoord met de heer Sannen. Het is tijd dat de gebruikte termen worden herbekeken. Iedereen is het erover eens dat het woord 'gebrekkigen' niet meer van deze tijd is. Wat de vrijstelling betreft, ga ik akkoord met de minister. Wanneer we alles in zijn geheel bekijken, dan is de vraag waarom de ene groep mensen wel en de andere groep mensen geen vrijstelling krijgt. Daar moet een sereen debat over gevoerd worden. Daarnaast moet alle nuttige informatie over dit onderwerp gegroepeerd worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

